

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านในที่มีต่อทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

Effective of Learning Management with the Inner Art Process on the
Learning Experiences Skills for Early Childhood Course on Experiences
Learning Management for Early Childhood of Students of Program in
Early Childhood Education

Received: July 19, 2025

Revised: September 5, 2025

Accepted: September 15, 2025

สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ

Supunnika Srisuwan

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าजू อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
Early Childhood Education, Faculty Of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat, 80280

Corresponding Author, E-mail: supunnika_sri@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านในที่มีต่อทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านในกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 1073309 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 กลุ่มเรียน จำนวน 55 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 10 แผน และแบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.87 เก็บข้อมูลโดยจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการศิลปะด้านใน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการศิลปะด้านใน นักศึกษามีทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรม ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.85$) รองลงมาคือ ด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ ($\mu = 1.85$, $\sigma = 0.26$)

คำสำคัญ : กระบวนการศิลปะด้านใน ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเด็กปฐมวัย

Abstract

The Effects of Inner Art-Based Learning Processes on the Skills of Experiences Learning for Early Childhood. Course on Experiences Learning Management for Early Childhood of students of Program in Early Childhood Education: A Quasi-Experimental Study. The research aims to examine the skills in designing learning experiences of Early Childhood Education students at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University who engage in learning through inner art-based processes. The target group consists of 55 third-year students enrolled in the course 1073309: Experiences Learning Management for Early Childhood during the second semester of the academic year 2023, divided into two classes. The research tools are 10 lesson plans for the course and an assessment form for evaluating the students' skills in organizing early childhood learning experiences, which has a consistency index of 0.87. Data were collected by conducting teaching with an internal artistic process and analyzed using mean and standard deviation.

The research findings indicate that after implementing the internal artistic process in teaching, students' skills in organizing learning experiences were rated as very good overall. The highest skill was in activity organization ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.85$), followed by media and materials ($\mu = 1.85$, $\sigma = 0.26$).

Keywords : Inner Art Process, Learning Experiences Skills and Early Childhood

บทนำ

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (หลักสูตร 4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เรียนรายวิชา 1073309 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (Experiences Learning Management for Early Childhood) จำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อให้นักศึกษามีเจตคติที่ดี และออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น สามารถผลิตสื่อการสอน และปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และประเมินผลและสรุปความจากผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบ 6 กิจกรรมหลัก ทั้งนี้ผู้สอนได้ระบุงบกลยุทธ์การสอนในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) โดเน้นการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านในที่ช่วยนำพาให้ผู้เรียนเข้าสู่ภาวะของการรู้เนื้อรู้ตัวและทำปัจจุบันขณะได้ดี ในหลากหลายมิติผ่านประสบการณ์การค้นพบของแต่ละบุคคล (Kongsuwan and Pruekpunkajee, 2022) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yaemsunthorn (2021) ที่ได้กล่าวว่า การแสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านท่าทางจะช่วยพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองอันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะที่จำเป็นด้านต่าง ๆ ได้สูงมากขึ้น เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

ปัจจุบันรูปแบบการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการพัฒนาวัตถุนอกและเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านวิชาการ (Hard skills) โดยหลงลืมการพัฒนาจิตวิญญาณภายใน (Thai Health Office, 2018) ทำให้นักศึกษาไม่เท่าทันความคิดความรู้สึกของตนเอง ขาดความมั่นใจในการนำเสนองานที่ตรงตามความต้องการของตนเอง ขาดการประสานศิลปะความงดงามจากธรรมชาติรอบตัว มีสภาวะความมั่นคงทางอารมณ์ที่ควรได้รับการพัฒนาและกลมเกลียวเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอันเป็นช่วงวัยของการสร้างรากฐานสำคัญของชีวิตมนุษย์ (Pruekpunkajee, 2024) ทั้งหมดนี้คือการสะท้อนผลจากการเรียนรู้

ในรายวิชาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เนื่องจากการพัฒนาครูปฐมวัยมีผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องตามข้อค้นพบของกรมอนามัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560 พบว่า สถานการณ์พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยยังคงที่และมีแนวโน้มลดลง พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยไทยมีอัตราต่ำกว่าสถิติองค์การอนามัยโลก ที่ร้อยละ 80-85 ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก และไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย ที่กำหนดไว้ร้อยละ 85 สภาพปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ข้อค้นพบที่ปัจจัยคัดสรรที่ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ระบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Department of Health, 2018)

จัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตอบสนองความต้องการความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคม ที่เด็กอาศัยอยู่ ประเด็นสำคัญ คือการพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกมีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จุดเน้นของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดใหม่ ๆ จากสิ่งที่เรียนรู้ หรือลงมือปฏิบัติจริง (Education Council Office, 2022) สอดคล้องกับ Supawan and Jarunchawanapet (2025) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะความงาม เพื่อให้ใจเรายกระดับไปในสิ่งที่ดีกว่า 'การมองเห็นความงามอยู่ในท่ามกลางความงาม ช่วยให้เรามีความรู้สึกที่ดีกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพราะฉะนั้นน่าจะอาศัยความงามเข้ามาอยู่ในการเลี้ยงดูเด็ก เราต้องหาทางที่จะพัฒนา เครื่องรับสัมผัสในผู้คนที่เลี้ยงดูเด็ก ทำอย่างไรเขาถึงจะรับสัมผัสเอาความงามภายนอกเข้าสู่ภายในได้ และสะท้อนความงามภายในของเขาออกสู่ภายนอกได้ ถ้าทำอย่างนั้นได้ การเลี้ยงดูเด็กจะเป็นการอนุบาลที่สวยงามมาก เป็นคำกล่าวของนักวิชาการและคุณครูผู้สอนระดับปฐมวัยผู้มุ่งเน้นการพัฒนาความงามงดงามภายในจิตใจ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณของมนุษย์อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Jarunchawanapet et al. (2024) ที่ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนเด็กเปรียบเสมือนจิตรกร และ "จิตรกรต้องพัฒนาใจของตัวเองก่อน" เพื่อที่จะส่งพลังที่ดีออกมาในรูป แล้วมาสู่ผู้คนที่มาชมภาพผลงาน

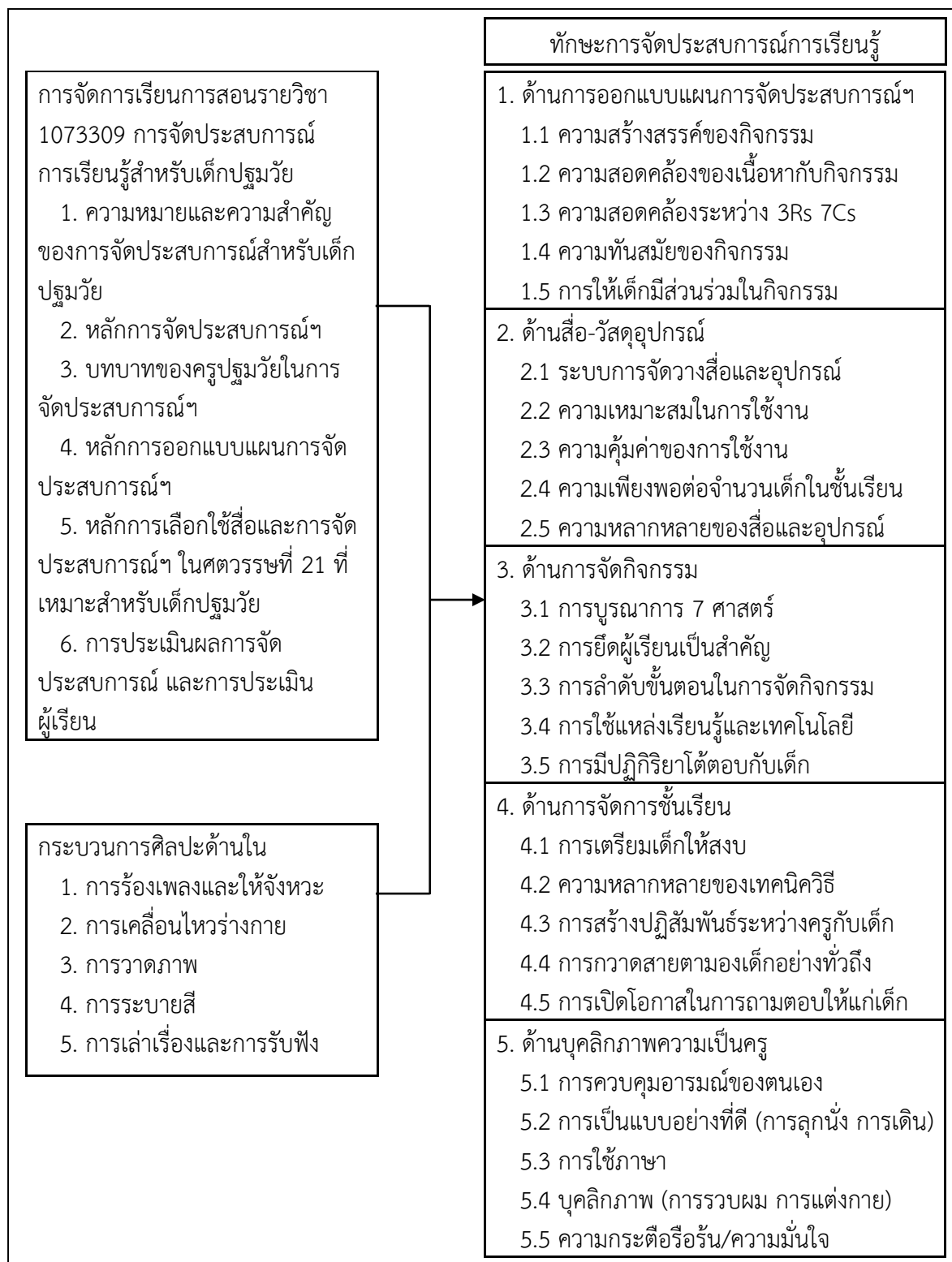
กระบวนการศิลปะด้านใน (Inner Art) เป็นการผสมผสานศิลปะหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดดอกไม้ การวาดภาพระบายสีน้ำ การร้องเพลง การเคลื่อนไหวร่างกาย การเข้าใจมุมมองของแสงและเงา โดยคำนึงถึงมิติที่สอดคล้องกันกับธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยพัฒนาสภาวะทางใจของผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการคล้ายการเฝ้ามอง การเปลี่ยนแปลงของเด็กด้วยความเข้าใจ จึงเปรียบว่าหากครูผู้ดูแลเด็กเข้าใจความเปลี่ยนแปลงและแตกต่างของสิ่งแวดล้อม เท่าทันอารมณ์และความคิดของตนเอง จะเป็นหนทางนำไปสู่การเข้าใจผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนในช่วงปฐมวัย และสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างอย่างหลากหลาย และประยุกต์ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (Pruekpunkajee, 2019)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านใน ประกอบด้วย 1) การร้องเพลงและให้จังหวะ 2) การเคลื่อนไหวร่างกาย 3) การวาดภาพ 4) การระบายสี และ 5) การเล่าเรื่องและการรับฟัง เพื่อบ่มเพาะความงามงดงามในจิตใจและกระบวนการออกแบบการจัดประสบการณ์ของนักศึกษา โดยระบุประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ 5 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1) ด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ 2) ด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านการจัดกิจกรรม 4) ด้านการจัดการชั้นเรียน และ 5) ด้านบุคลิกภาพความเป็นครูเป็นอย่างไร ผลการวิจัยนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านใน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 1073309 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 กลุ่มเรียน จำนวน 55 คน

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านใน
2. ตัวแปรตาม ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

เนื้อหาการวิจัย รายวิชา 1073309 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ 2) ด้านสื่อ – วัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านการจัดกิจกรรม 4) ด้านการจัดการชั้นเรียน และ 5) ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู

ระยะเวลา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คาบเรียน

เครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการศิลปะด้านใน จำนวน 10 แผน สอดคล้องตาม การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ระบุในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (Ministry of Education, 2018; Thai Health Office, 2018)

2. แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาที่ได้สังเคราะห์จากหลักการประเมินการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย (Thai Health Office, 2018; Sukhothai Thammarat Open University, 2019) ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

2.1 ด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ ประกอบด้วย 1.1) ความสร้างสรรค์ของกิจกรรม 1.2) ความสอดคล้องของเนื้อหาต่อกิจกรรม 1.3) ความสอดคล้องระหว่าง 3Rs 7Cs 1.4) ความทันสมัยของกิจกรรม และ 1.5) การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม

2.2 ด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วย 2.1) ระบบการจัดวางสื่อและอุปกรณ์ 2.2) ความเหมาะสมในการใช้งาน 2.3) ความคุ้มค่าของการใช้งาน 2.4) ความเพียงพอต่อจำนวนเด็กในชั้นเรียน และ 2.5) ความหลากหลายของสื่อและอุปกรณ์

2.3 ด้านการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 3.1) การบูรณาการ 7 ศาสตร์ 3.2) การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.3) การลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 3.4) การใช้แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยี และ 3.5) การมีปฏิริยาโต้ตอบกับเด็ก

2.4 ด้านการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4.1) การเตรียมเด็กให้สงบ 4.2) ความหลากหลายของเทคนิควิธี 4.3) การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก 4.4) การกวาดสายตามองเด็กอย่างทั่วถึง และ 4.5) การเปิดโอกาสในการถามตอบให้แก่เด็ก

2.5 ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู ประกอบด้วย 5.1) การควบคุมอารมณ์ของตนเอง 5.2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 5.3) การใช้ภาษา 5.4) บุคลิกภาพ และ 5.5) ความกระตือรือร้น/ความมั่นใจ

การสร้างและการทดสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ฯ
2. ดำเนินการตรวจความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน อยู่ในระดับ 0.85
3. ปรับแก้ประเด็นข้อคำถามของเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้จริง
4. ปรับลำดับขั้นตอนให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้จริง

การสร้างและการทดสอบคุณภาพของแบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษา

1. ผู้วิจัยทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และออกแบบแบบประเมินฯ
2. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน อยู่ในระดับ 0.88
3. ปรับแก้ประเด็นข้อคำถามของเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้จริง
4. ทดลองใช้แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ฯ พบว่า สามารถประเมินพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน

จึงไม่มีการปรับแก้หลังทดลองใช้

การเก็บข้อมูล

1. จัดการเรียนการสอนถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยผ่านกระบวนการศิลปะด้านในตามกระบวนการที่กำหนดใน มคอ.3
2. นักศึกษาออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 2 กิจกรรม และนำเสนอต่ออาจารย์ผู้สอนนอกเวลาเรียนเป็นรายบุคคล
3. นักศึกษาออกแบบสื่อการเรียนรู้ และนำเสนอในชั้นเรียนก่อนดำเนินการผลิตสื่อ
4. นักศึกษาสาธิตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 2 กิจกรรม
5. ผู้สอนประเมินผลทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนน (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากการประเมินผลทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายจากการประเมินผลทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1.51 – 2.00	หมายถึง	ระดับดีมาก
1.01 – 1.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
0.50 – 1.00	หมายถึง	ระดับน้อย

ผลการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเพื่อศึกษาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะในด้านใด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตาราง 1 ภาพรวมของทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะ ด้านใด

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
1. ด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ	1.79	0.30	ดีมาก
2. ด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์	1.85	0.26	ดีมาก
3. ด้านการจัดกิจกรรม	1.87	0.85	ดีมาก
4. ด้านการจัดการชั้นเรียน	1.82	0.28	ดีมาก
5. ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู	1.84	0.26	ดีมาก
รวม	1.84	0.45	ดีมาก

หลังจากจัดการเรียนการสอนในรายวิชา 1073309 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มเรียน จำนวน 55 คน มีทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรม ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.85$) รองลงมา คือ ด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ ($\mu = 1.85$, $\sigma = 0.26$)

ตาราง 2 ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
1.1 ความสร้างสรรค์ของกิจกรรม	1.84	0.25	ดีมาก
1.2 ความสอดคล้องของเนื้อหากับกิจกรรม	1.86	0.28	ดีมาก
1.3 ความสอดคล้องระหว่าง 3Rs 7Cs	1.65	0.27	ดีมาก
1.4 ความทันสมัยของกิจกรรม	1.73	0.30	ดีมาก
1.5 การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม	1.88	0.34	ดีมาก
รวม	1.79	0.30	ดีมาก

หลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะในด้านใด พบว่า นักศึกษามีทักษะด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ฯ ทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 1.79$, $\sigma = 0.30$) ประเด็นที่สูงที่สุด คือ การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ($\mu = 1.88$, $\sigma = 0.34$) รองลงมา คือ ความสอดคล้องของเนื้อหากับกิจกรรม ($\mu = 1.86$, $\sigma = 0.28$)

ตาราง 3 ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
2.1 ระบบการจัดวางสื่อและอุปกรณ์	1.87	0.24	ดีมาก
2.2 ความเหมาะสมในการใช้งาน	1.90	0.20	ดีมาก
2.3 ความคุ้มค่าของการใช้งาน	1.82	0.26	ดีมาก
2.4 ความเพียงพอต่อจำนวนเด็กในชั้นเรียน	1.86	0.28	ดีมาก
2.5 ความหลากหลายของสื่อและอุปกรณ์	1.81	0.31	ดีมาก
รวม	1.85	0.26	ดีมาก

นักศึกษามีทักษะด้านสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ ทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 1.85$, $\sigma = 0.26$) ประเด็นที่สูงที่สุด คือ ความเหมาะสมในการใช้งาน ($\mu = 1.90$, $\sigma = 0.20$) รองลงมา คือ ระบบการจัดวางสื่อและอุปกรณ์ ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.24$)

ตาราง 4 ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้านการจัดกิจกรรม

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
3.1 การบูรณาการ 7 ศาสตร์	1.70	0.37	ดีมาก
3.2 การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.93	0.18	ดีมาก
3.3 การลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม	1.86	0.25	ดีมาก
3.4 การใช้แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยี	1.92	1.83	ดีมาก
3.5 การมีปฏิริยาโต้ตอบกับเด็ก	1.94	0.16	ดีมาก
รวม	1.87	0.85	ดีมาก

นักศึกษามีทักษะด้านการจัดกิจกรรมทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.85$) ประเด็นที่สูงที่สุด คือ การมีปฏิริยาโต้ตอบกับเด็ก ($\mu = 1.94$, $\sigma = 0.16$) รองลงมา คือ การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 1.93$, $\sigma = 0.18$)

ตาราง 5 ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้านการจัดการชั้นเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
4.1 การเตรียมเด็กให้สงบ	1.71	0.34	ดีมาก
4.2 ความหลากหลายของเทคนิควิธี	1.78	0.27	ดีมาก
4.3 การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก	1.94	0.16	ดีมาก
4.4 การกวาดสายตามองเด็กอย่างทั่วถึง	1.80	0.28	ดีมาก
4.5 การเปิดโอกาสในการถามตอบให้แก่เด็ก	1.89	0.23	ดีมาก
รวม	1.82	0.28	ดีมาก

นักศึกษามีทักษะด้านการจัดการชั้นเรียนทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 1.82$, $\sigma = 0.28$) ประเด็นที่สูงที่สุด คือ การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ($\mu = 1.94$, $\sigma = 0.16$) รองลงมา คือ การเปิดโอกาสในการถามตอบให้แก่เด็ก ($\mu = 1.89$, $\sigma = 0.23$)

ตาราง 6 ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้านบุคลิกภาพความเป็นครู

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
5.1 การควบคุมอารมณ์ของตนเอง	1.85	0.23	ดีมาก
5.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี (การลุก นั่ง เดิน)	1.94	0.17	ดีมาก
5.3 การใช้ภาษา	1.79	0.28	ดีมาก
5.4 บุคลิกภาพ (การรวบผม การแต่งกาย)	1.93	0.18	ดีมาก
5.5 ความกระตือรือร้น/ความมั่นใจ	1.72	0.33	ดีมาก
รวม	1.84	0.26	ดีมาก

นักศึกษามีทักษะด้านบุคลิกภาพความเป็นครูทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 1.84$, $\sigma = 0.26$) ประเด็นที่สูงที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี (การลุกนั่ง การเดิน) ($\mu = 1.94$, $\sigma = 0.17$) รองลงมา คือ บุคลิกภาพ (การรวบผม การแต่งกาย) ($\mu = 1.93$, $\sigma = 0.18$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษามีทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยหลังจากผ่านการเรียนการสอนในรายวิชาด้วยกระบวนการศิลปะด้านในทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากศิลปะด้านในเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์จากภายใน ทำให้ค้นพบความสามารถของตนเองและยินดีแก้ไขผลงานของตนเองจากข้อค้นพบที่เกิดขึ้นระหว่างกิจกรรม สอดคล้องกับ (Jarunchawanapet et al., 2024) ที่ได้กล่าวว่า ศิลปะด้านในทำให้ผู้ใหญ่ได้สัมผัสถึงความปิติ ดีใจ สงบ พอใจ ไม่พอใจ การเห็นจิตใจตนเองขณะทำงาน ไม่จำกัดแค่ต้องสวยงามเสมอไป อาจเป็นความไม่พอใจ ความเรงรีบ เป้าหมายของศิลปะด้านในคือการที่ตัวเราอยู่กับงานในทุกรายละเอียด ศิลปะด้านในไม่ใช่วิชาที่ใช้สอนเด็ก แต่มีหน้าที่เชื่อมกลับไปหาจิตใจของตนเอง สามารถบอกได้ว่าเขาพอใจกับงานแล้ว นั่นคือเขาเห็นจิตใจตนเองขณะทำงาน

2. การจัดกระบวนการศิลปะด้านในและมีการบูรณาการองค์ความรู้สำคัญของรายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้นักศึกษามีทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์สูงที่สุด สามารถบูรณาการ 7 ศาสตร์ กับการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม การใช้แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (Hongsai et al., 2020) เนื่องจากการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะทำให้เด็กและผู้ใหญ่เกิดความคิดสร้างสรรค์จากความสบายใจเป็นการส่งเสริมการสื่อสารและการทำงานร่วมกันก่อเกิดเป็นต้นแบบที่ดีสามารถช่วยเสริมสร้างนิสัย (Education Council Office, 2018) และทักษะที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงทั้งยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองและกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี (NAEYC, 2020)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมาย สิ่งที่ควรระวังคือ การตัดสินผลงานของนักศึกษาเนื่องจากศิลปะด้านในไม่ใช่รายวิชา แต่เป็นกระบวนการในการนำพาความเป็นปัจจุบันขณะกลับมาสู่ใจของบุคคล เป็นตัวเชื่อมพาความงาม ความจริง ความดี กลับไปยังตัวผู้เรียน

1.2 กระบวนการศิลปะด้านในเหมาะสำหรับทุกรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้จัดเตรียมอุปกรณ์และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในระยะเวลาที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การออกแบบแบบประเมินที่มีความลุ่มลึกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมศักยภาพของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยให้เป็นต้นแบบในการออกแบบกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมหลักที่เหมาะสมตามช่วงวัยและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์และสมดุล

2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมศิลปะด้านใน ผ่านกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การปั้นขี้ผึ้ง การแต่งเพลง การเล่นเครื่องดนตรีเพื่อเชื่อมโยงความเป็นธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวสู่ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพต่อไป

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การจัดการเรียนรู้ด้วยศิลปะด้านในพบว่า มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ เช่น การหายใจลึก ๆ การยืดเหยียดขยับร่างกาย (กระโดด แกว่งแขน วาดแขน กระตืบเท้า โยกตัวช้า ๆ) 2) ขั้นการบริหารเสียงก่อนร้องเพลง โดยการไล่ระดับเสียงสูงต่ำ (เอะ เอะ เออะ อะ โอ อุ อา อี ฯลฯ) 3) ขั้นการเปล่งเสียงร้องเพลงและเคลื่อนไหวร่างกาย เรียงลำดับจากบทเพลงสั้น ๆ ทำนองไม่ซับซ้อน เช่น เพลงยามเช้า เพลงกล้วยบัวซี เพลง ณ ตรงนี้ และเพลงที่มีความหมายในช่วงเวลาปัจจุบัน เช่น เพลงคนดีไม่มีวันตาย ฯลฯ 4) ขั้นจัดกิจกรรมหลักเพื่อการพัฒนาด้านใน (เฉพาะคาบ) เช่น จัดดอกไม้จิตใจ ระบายสีน้ำ วาดภาพ เย็บหุ่นผ้า ระบายสีฝุ่น ระบายสีเทียน และ 5) ขั้นเล่าสะท้อนความคิดและการรับรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างทำกิจกรรมหลัก (ขั้น 4) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลายนำไปสู่การพัฒนาทักษะการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ภายใต้โครงการการพัฒนางานวิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (โครงการที่ 1) กิจกรรมที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและบูรณาการพันธกิจโดยใช้การวิจัยเป็นฐานประจำปีงบประมาณ 2567 และข้อมูลจากโครงการวิจัย เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการศิลปะด้านในที่มีต่อทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย รายวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย” ตามสัญญาเลขที่ คคศ.มรภ. เลขที่ จน.003/2567

References

- Department of Health. (2018). *The 6th Study of Factors Affecting the Development of Thai Early Childhood, 2017*. Academic and Research Support Group, Health Promotion Bureau. <https://hp.anamai.moph.go.th/th/manuals-of-official/209030> (in Thai)
- Education Council Office, United Nations Children's Fund, Thailand. (2018). *Guidelines for raising, caring for, and developing early childhood children according to their abilities to improve the quality of children aged 0-5 years*. Bangkok: Prikwarn Graphic. (in Thai)
- Education Council Office. (2022). *Guidelines for Organizing Integrated Learning Experiences Centered on Children through "6 Core Activities"*. Nonthaburi: 21 Century. (in Thai)
- Hongsai, T., Kraikitraj, A., & Chugwicchan, N. (2020). Environmental Management Conducive To Early Childhood Acquisition. *Panya*, 27(1), 102–111. retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/panya-thjo/article/view/234978> (in Thai)
- Jarunchawanapet, A., Chaisubunkanok, N., & Pruekpunkajee, A., (2024). *The inner art: A handbook and philosophy for children's workers*. Bangkok: Thai Health Office. (in Thai)
- Kongsuwan, S., & Pruekpunkajee, A. (2022). Innerscape “When inner art changes “us” and “the world” with beauty”. Bangkok: Thai Health Office. (in Thai)
- Ministry of Education. (2018). *Early Childhood Education Curriculum Guide 2017 (for children aged 3-6 years)*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand Printing House Co., Ltd. (in Thai)
- National Association for the Education of Young Children (NAEYC). (2023, 10 March). *Developmentally Appropriate Practice*. Naeyc. <https://www.naeyc.org/resources/topics/dap>
- Pruekpunkajee, A. (2019). *Art for Happiness: Understanding and Approaches to Art for Children with Special Needs* (2nd ed.) . Bangkok: AP Graphic Design & Printing. https://www.scbfoundation.com/media_knowledge/document/292/ศิลปะสร้างสุขความเข้าใจและวิถีทางของศิลปะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ-18552 (in Thai)
- Pruekpunkajee, A. (2024, 22 August). *Lesson learned: “Bringing inner art into the classroom*. Hook Learning. <https://hooklearning.com/brief-innerart-healthtalk/> (in Thai)
- Sukhothai Thammathirat Open University. (2019). *Providing physical, emotional, social and mental experiences for early childhood No.1. Course teaching documents of 21329*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Supawan, K. & Jarunchawanapet, A. (2025, 17 March). *Art in kindergarten creates beauty in children*. Hook Learning. <https://hooklearning.com/abhisiree-charanjavanaphet-interview/> (in Thai)
- Thai Health Office. (2018). *EF Executive Functions Development Guide for Early Childhood Teachers* (4th ed.). Bangkok: Matichon. (in Thai)
- Yaemsunthorn, R. (2021). Creative Drama for Developing Soft Skills. *The Journal of Research and Academics*, 4(4), 305–318. <https://doi.org/10.14456/jra.2021.102> (in Thai)